

HET BELANG VAN 50/50 CO-ouderschap

Co-ouderschap

Bij co-ouderschap is er sprake van een evenredig gedeelde opvoedingsverantwoordelijkheid. Hierbij wordt de zorg voor het kind gelijkwaardig over de ouders verdeeld, zodat de relatie van het kind met beide ouders behouden blijft.

Het belang van 50/50 co-ouderschap (ook m.b.t. evenredige tijdverdeling!)

Co-ouderschap bevordert de betrokkenheid van beide ouders bij de opvoeding en het kind hoeft niet voor een ouder te kiezen of een ouder minder te zien. Vooral voor de vader heeft het voordelen, aangezien de vader een volwaardige positie als ouder krijgt in plaats van een weekendvader waarmee het kind alleen maar leuke dingen gaat doen.

Vaders hebben evenveel rechten als de moeder, moeders evenveel vrijheid als de vader. „Het heeft een emancipatoir effect. Vaders kunnen volwaardige opvoeders zijn en moeders kunnen hun kinderloze dagen besteden aan studie, werk of een nieuwe partner.” (Antokolskaia, 2018)

Een op de vijf volwassen kinderen uit een scheiding heeft geen tot zeer weinig contact met hun vader, bleek uit een groot onderzoek van het CBS en de Universiteit van Amsterdam (2018). Zij ervoeren dit als een groot gemis. De trend van co-ouderschap die in de jaren negentig opkwam en een vlucht heeft genomen sinds de wettelijke invoering van het verplichte ouderschapsplan, schriftelijke afspraken over de kinderen, heeft het tij gekeerd. **Vaders verdwijnen steeds minder uit beeld** en de relatie die co-kinderen met hun vader houden is winst. **Het is voor kinderen in vrijwel alle gevallen beter om met beide ouders contact en een band te hebben.** „Het klinkt misschien vanzelfsprekend”, zegt pedagoog en expert scheiding en co-ouderschap Inge van der Valk (Universiteit Utrecht), „maar tot een jaar of tien geleden dachten pedagogen nog dat een kind een ‘primaire verzorger’ had, vaak de moeder en een soort secundaire, minder belangrijke: de vader.” Traditionele hechtingstheorieën betoogden zelfs dat, zeker in het geval van heel jonge kinderen, het kind niet van deze primaire verzorger gescheiden mocht worden. **„Die ideeën zijn inmiddels achterhaald”**, zegt Van der Valk. Al schuwen advocaten van moeders de inzet van dit geschut in de rechtszaal niet, weet Paul Vlaardingebroek, emeritus hoogleraar gezinsrecht (Universiteit Tilburg) en als kinderrechtser werkzaam in Rotterdam en Den Bosch.

Het cruciale verband tussen co-ouderschap en hechting werd gevonden voor zowel zeer jonge kinderen als adolescenten (o.a. Fabricius & Suh, 2017). Richard Warshak concludeert – samen met 110 gerenommeerde onderzoekers – in een uitgebreid consensus rapport¹ dat er overtuigend bewijs is voor **het stimuleren van gedeeld ouderschap na scheiding, waarbij jonge kinderen (ook onder de 4 jaar) in beide huizen leven**. Ook Michael Lamb (2018) geeft aan dat kinderen baat hebben bij een omgangsregeling die hen in staat stelt om met beide ouders betekenisvolle en positieve relaties te hebben.

Volgens het onderzoek van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) zijn kinderen in co-ouderschap het gelukkigst². Zo gaat het met kinderen die opgroeien in co-oudergezinnen (waarbij ouders na een scheiding kiezen voor een gelijke verdeling van zorg en opvoeding) gemiddeld beter dan met kinderen die opgroeien met andere omgangsregelingen na scheiding (o.a. Baude, Pearson, Drapeay, 2016; Nielsen, 2017; Turunen, 2017; Westphal, 2015). Deze kinderen laten gemiddeld minder emotionele en gedragsproblemen zien, functioneren sociaal beter en hebben minder stress. Dit wordt bevestigd door het onderzoek van Jani Turunen³ (Stockholm University, augustus 2017) waaruit blijkt dat kinderen van gescheiden ouders minder stress lijken te ervaren als er sprake is van gedeeld en evenredig co-ouderschap.

Uit het onderzoek blijkt dat wanneer er niet voor co-ouderschap gekozen wordt, kinderen zich veel zorgen maken om de ouder die ze minder vaak zien. Ze moeten deze ouder ook langer missen, wat ook weer stress oplevert. Daarnaast vallen veel contacten met familieleden en vrienden van de ouder die ze minder zien weg. Ook dit zorgt voor extra stress.

Volgens het onderzoek van het WODC en volgens Turunen kunnen de resultaten van zijn onderzoek worden geïnterpreteerd als een bewijs voor de positieve effecten van co-ouderschap na scheiding zelfs als de ouders een slechte verstandhouding hebben. Het onderzoek toonde aan, dat het voor het stressgehalte van het kind niet uitmaakt of de ouders het na de scheiding onderling nog goed kunnen vinden. Dit geldt ook en zelfs juist bij zeer jonge kinderen. Het onderzoek laat zien dat bij kinderen waarbij de ouders kiezen voor co-ouderschap het stressniveau lager is dan bij kinderen wier ouders niet voor co-ouderschap kiezen.

¹ Warshak, R. A. (2014). Social science and parenting plans for young children: A consensus report. *Psychology, Public Policy and Law*, 20, 46–67

² WODC: Memorandum 2017-1; Woonarrangementen van kinderen na scheiding, contactverlies met de uitwonende ouder en de effectiviteit van het ouderschapsplan

³ Turunen J. (2017). Shared Physical Custody and Children's Experience of Stress

De studie van Turunen laat zien dat stress niet zozeer afhankelijk is van de relatie tussen de ouders, maar vooral van de relatie van het kind met beide ouders. Hij ontdekte dat kinderen die evenveel tijd bij beide ouders doorbrengen de minste stress ervaren, zelfs als er conflict is tussen de ouders.

Stabiliteit in het ouderschap blijkt belangrijker te zijn dan stabiliteit in het fysieke woonadres. De omgeving van kinderen in co-ouderschap is stabiel, de leefomstandigheden veranderen een stuk minder en de kinderen hoeven zich geen zorgen te maken om één van beide ouders. Jani Turunen betoogt in zijn conclusie dat leven in twee huizen geen instabiliteit is maar juist een nieuwe vorm van stabiliteit.

Uit een overzichtsstudie⁴ uit 2017 van veertig internationale studies blijkt dat het op alle fronten gemiddeld goed gaat met kinderen in co-ouderschap. Hoofdonderzoeker en psycholoog Linda Nielsen van Wake Forest University in North Carolina heeft veertig wereldwijde studies over het welzijn van kinderen na scheiding vergeleken. Zij ziet in al die veertig studies positieve effecten. Kinderen in co-ouderschap zijn tevredener over hun leven, doen het beter op school, hebben minder last van psychische en gedragsproblemen dan kinderen die bij een van beide ouders (meestal de moeder) opgroeien. **Het voordeel van wonen bij twee ouders weegt op tegen het nadeel van leven in twee huizen.**

„Conclusion

The 20 authors of the articles in this two-part special issue and the 12 experts at the international conference in 2017 reached the same conclusion – and reached it independently of one another without being commissioned by any organization to try to achieve a consensus. This body of scholars concludes that joint physical custody (JPC) is generally in the best interests of children, with some exceptions, including, but not limited to, children who need protection from a parent whose care is abusive, neglectful, or grossly inadequate. These conclusions are in accord with those reached by the 110 international experts who endorsed Warshak’s consensus paper on shared parenting for children under the age of 4.” (Nielsen, 2014)

En, zegt Linda Nielsen, uit Australisch onderzoek blijkt ook **dat kinderen bijzonder flexibel zijn en opvallend snel aan hun nieuwe leven wennen.**

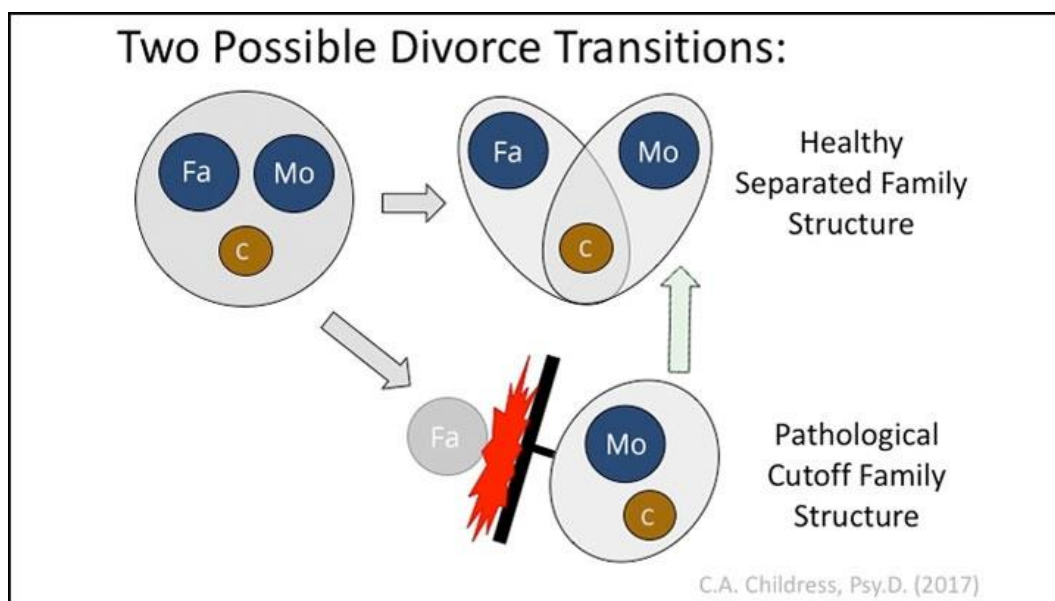
Bij co-ouderschap, ziet pedagoog en expert scheiding en co-ouderschap Inge van der Valk (Universiteit Utrecht) veel voordelen voor kinderen. „Ze kunnen met beide ouders een goede band opbouwen – wat met een ‘weekend-ouder’

⁴ Nielsen L. (2014). Shared Physical Custody: Recent Research, Advances, and Applications

bijna onmogelijk is. **Kinderen hebben minder kans op een loyaliteitsconflict.**”

Ook volgens Dr. Craig Childress (PsyD, Psychologist) is het belang van een kind gelegen in een gezond co-ouderschap tussen de (gescheiden) ouders. Waar het kind, bij een normale, gezonde transitie, de verbindende factor wordt tussen de vader en moeder, wordt het bij de zieke transitie gedwongen een ouder af te wijzen (*Childress: a cross generational coalition with emotional cut off*) en dit dient te allen tijde te worden voorkomen.

Pathogeen ouderschap of pathogene opvoeding leidt immers tot psychische kindermishandeling en ex-partnergeweld. Beide vormen van geweld zijn opgenomen in de DSM V, respectievelijk als V61.29 negatieve invloed van ouderlijke relatieproblemen op een kind, als V995.51 psychische mishandeling van een kind, en als V995.83 psychische mishandeling door een (ex) levenspartner.



Financieel voordeel

Naast de bovengenoemde voordelen van gelijkwaardig co-ouderschap is er ook een financieel voordeel voor beide co-ouders in de vorm van de inkomensafhankelijke combinatiekorting:

„Bent u co-ouder? En staat uw kind bij de gemeente ingeschreven op het woonadres van de andere ouder? Dan hebt u toch recht op de inkomensafhankelijke combinatiekorting als uw kind doorgaans ten minste 3

hele dagen per week in elk van de huishoudens verblijft. Met 3 hele dagen bedoelen wij 3 keer 24 uur per week. U voldoet ook aan deze eis als het kind om de week bij de ene en de andere ouder verblijft.”

https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/privé/inkomstenbelasting/heffingskortingen_boxen_tarieven/heffingskortingen/inkomensafhankelijke_combikorting/inkomensafhankelijke_combinatiekorting

Dit levert – in casu in ieder geval voor de vader – een maandelijks voordeel van € XXX,- netto op t.b.v. de verzorging van [naam kind].

**HET BELANG VAN FREQUENT EN REGELMATIG ONGANG VAN BEIDE OUDERS MET
HET KIND EN MET EEN ZEER JONG KIND IN HET BIJZONDER**

Nieuwe inzichten uit recente wetenschappelijke onderzoeken



ANNELIES HENDRIKS

Onderstaand verhaal kwam tot stand met medewerking van Annelies Hendriks. Zij is MfN-registermediator, ontwikkelingspsycholoog, coach en kinderspecialist bij overlegscheidingen en bijzonder curator.

Bron: <https://www.verder-online.nl/kinderen/wat-is-een-goede-zorgregeling-voor-baby-s-en-peuters>

Wat is een goede zorgregeling voor baby's en peuters?

Na een scheiding is een goede zorgregeling voor kinderen van groot belang. Ook, misschien wel juist, als het om kinderen van 0 tot 4 jaar gaat. In die eerste jaren ontwikkelen ze een veilige hechting aan hun verzorgers. Gedeelde ouderlijke zorg, die op een liefdevolle en respectvolle wijze wordt gegeven, is essentieel voor hun lichamelijke, emotionele en sociale ontwikkeling.

Hechting is dé basis waarop jonge kinderen zich ontwikkelen

In hun eerste levensjaren – van 0 tot 4 jaar – leren kinderen niet alleen lopen, praten, zelfstandig eten, enzovoorts. In deze fase wordt ook de basis gelegd om uit te groeien tot een emotioneel gezond kind. Een veilige hechting aan zijn verzorgers is hiervoor een noodzakelijke voorwaarde. Om goed te kunnen hechten hebben baby's en peuters ouders nodig die hen troost en bescherming kunnen geven. Maar ook de ruimte om op een veilige manier de wereld te ontdekken en te leren. Om een goede hechting op te bouwen, heeft het kind minimaal één ouder of vaste verzorger nodig. **Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt echter dat het beter is als beide ouders nauw zijn betrokken bij de verzorging en opvoeding.** Ook na de scheiding.

Rol van beide ouders in de opvoeding

Voor de veilige hechting van jonge kinderen aan hun ouders, is het belangrijk dat zowel de thuiswonende als uitwonende ouder een rol heeft in de dagelijkse verzorging. Zoals verschonen, eten geven, in bad en bed doen en spelen. Baby's en peuters kunnen prima een paar nachtjes per week bij hun vader overnachten, zo laat onderzoek zien. **Regelmatig op voorspelbare manier gescheiden worden van de moeder heeft geen negatief effect op het kind.**

Betrokkenheid heeft een positieve invloed op welzijn van het kind

Nauwe betrokkenheid van de uitwonende ouder – meestal de vader – heeft een grote positieve invloed op het emotionele en lichamelijke welzijn van het kind. Het voelt zich meer beschermd en gedragen als het door beide ouders wordt verzorgd. Mits deze uiteraard zelf emotioneel stabiel zijn en er geen situatie is van mishandeling en/of verslaving. Vaders die na de scheiding

gedeelde ouderlijke zorg hebben voor hun baby of peuter, **hebben ook later een veel betere band met hun kind (en omgekeerd), dan vaders die op afstand blijven.**

Vader en moeder vullen elkaar aan in de opvoeding, ook na een scheiding

Bij veel mensen leeft nog steeds het idee dat moeders beter voor baby's en peuters kunnen zorgen. **Dit idee wordt echter helemaal niet ondersteund in vele onderzoeken.** Wat wel belangrijk is voor het kind: ouders die ondersteunend zijn, gevoelig voor zijn behoeften én voorspelbaar in hun gedrag. **De rol van vaders is hierbij net zo wezenlijk als die van moeders.** Vaders hebben vaak meer de neiging hun kind de wereld te laten ontdekken, moeders meestal meer de neiging het kind te koesteren om het te beschermen en te troosten. Zo dragen vader en moeder **beiden op hun eigen manier** bij aan een goede ontwikkeling van veiligheid en zelfstandigheid van hun kind.

FEMMIE JUFFER

prof. dr. Femmie Juffer

- Professor of Adoption Studies (2000-present) at the Centre for Child and Family Studies
- Cluster head Adoption and Foster Care in PEARL (Program for Emotion regulation and Attachment Research in Leiden), website child and family studies: adoption and foster care
- Chair of the Centre for Child and Family Studies (2002-2009)
- Staff member Institute for the Study of Education and Human Development
- Associate Professor Leiden University
- Assistant Professor Leiden University (1993)
- Post-doc NWO, Utrecht University (1993-1995)
- PhD. Social and Behavioral Sciences, Utrecht University (1993)



https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/Researchmemorandum20106_Beslissingen-over-kinderen-in-problematische-opvoedingssituaties.pdf

*„[...]Het is een andere zaak als **een jong kind** twee min of meer vergelijkbare gehechtheidsrelaties met beide ouders heeft opgebouwd voordat de ouders gingen scheiden. Bij een omgangsregeling met overnachten kan in dat geval ook de niet verzorgende ouder een ‘secure base’ bieden aan het kind.”*

LOUIS TAVECCHIO

prof. dr. L.W.C. (Louis) Tavecchio
em. hoogleraar Pedagogiek UvA

- Ph.D. Social Sciences (1977); University of Amsterdam
- Registration as Behavioral Therapist (1976); Dutch Association for Behavioral Therapy
- Postgraduate Training in Behavioral Therapy (1973-1975); Dutch Association for Behavioral Therapy
- M.Sc. Clinical Psychology (1971); University of Amsterdam
- B.Sc. Psychology (1968); University of Amsterdam

*„Er is nu erkenning voor het belang van vroege interactie van de vader met hun pasgeboren kind. Dat kun je zien aan de voorzichtige uitbreiding van het vaderschapsverlof. Maar daar is alles mee gezegd. Het is heel gek dat voor zo'n belangrijke gebeurtenis in het leven van de ouders een lang verlof beperkt blijft tot de moeders. **Onderzoek toont namelijk klip en klaar de meerwaarde aan van nauwe betrokkenheid van vaders tijdens de zwangerschap, bij de geboorte en een intensieve omgang met het kind in het eerste levensjaar.** Toch wordt de vader ten opzichte van de moeder nogal eens gezien als een tweederangs ouder. Jammer, want de meerwaarde van een actieve vaderrol in die uiterst belangrijke beginperiode vertaalt zich terug in zowel de ontwikkeling van het kind als in de ouder-kindrelatie.”*



Louis Tavecchio: "Herken de vader, neem hem serieus en handel proactief."

Uit elkaar

Dit alles zal niet voorkomen dat vooralsnog ieder jaar weer de ouders van vele duizenden baby's besluiten uit elkaar te gaan. En dan komt het feit dat de vaderrol dikwijls nog niet serieus meetelt pas echt bovendrijven, benadrukt Tavecchio. "Bij iedere instantie, of het nu de jeugdzorg, de kinderbescherming, de politie of de rechterlijke macht betreft, trekt de vader aan het kortste eind. Niet alleen als het gaat om de toewijzing bij wie de baby gaat wonen, maar ook ten aanzien van voogdij en omgangsregelingen.

In de richtlijnen van het NJi stond tot voor kort dat het beter zou zijn om het kind niet bij de uitwonende ouder, bijna altijd de vader, te laten slapen en dit zeker niet te doen wanneer de moeder daar emotionele problemen mee heeft. Daarom ben ik blij dat het NJi mij gevraagd heeft om mee te denken over het herzien van deze passages in de tekst. De richtlijnen worden dus aangepast en dat vind ik een belangrijke doorbraak."

Kinderen zijn gebaat bij evenredig contact met beide ouders om gezonde ontwikkeling te kunnen waarborgen. Dit zal ook verwerkt worden in de richtlijn van het NJi.

„De herziene Richtlijn is in conceptversie af en wordt deze momenteel getoetst door een groep praktijkprofessionals. Naar alle waarschijnlijkheid zal de herziene richtlijn aan het eind van dit jaar worden gepubliceerd.” (stand 01 april 2019, Marie-Christine van der Veldt, adviseur/onderzoeker Passende Hulp, NJi)

“Geachte heer Tavecchio,

Onlangs heeft u feedback gegeven op een passage in de Richtlijn Scheiding en problemen van ouders en jeugdigen. En niet alleen van u, maar ook van andere cliënten, professionals en onderzoekers ontvingen wij hierop reactie. U heeft hierover ook contact gehad met mijn collega Karlijn Stals.

Het gaat om feedback op de algemene adviezen naar leeftijd van de jeugdigen, in het bijzonder de adviezen gericht op kinderen van 0-2 jaar en 2-5 jaar. Deze feedback hebben we gewogen en we hebben in overleg met de beroepsverenigingen besloten dat aanpassing noodzakelijk is. Het gaat om een aanpassing met inhoudelijke implicaties. Dat betekent dat aanpassing niet van het ene op het andere moment mogelijk is. De ontwikkelaar is inmiddels gestart met volledige herziening van deze richtlijn en besteedt hierbij op ons verzoek expliciet aandacht aan deze passage. Tot die tijd hebben we ervoor gekozen om de passage uit de richtlijn en de onderbouwing te halen en in plaats daarvan een kader te plaatsen. De passage is in de richtlijn volledig verwijderd en in de onderbouwing is de passage doorgehaald nog terug te vinden. Zie pagina 34 in de richtlijn en pagina 61 tot 63 in de onderbouwing, evenals in beide gevallen Bijlage 3.

Zie ook het bericht op onze website <http://richtlijnenjeugdhulp.nl/aanpassing-in-richtlijn-scheiding/>

Ik hoop u op deze manier voldoende geïnformeerd te hebben.

Hartelijke groet,

*Namens het Programma Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming,
Suzanne Hardeman”*

April 2018: in verband met feedback van cliënten, professionals en onderzoekers is hier een passage verwijderd. Inhoud en formulering wordt meegenomen in de herziening van deze richtlijn (verwachte publicatie: najaar 2019).

Baby's (van 0 tot 2 jaar) moeten vooral de kans krijgen om zich te hechten. Langdurig weg zijn bij de inwonende ouder – meestal de moeder – is niet aan te raden. Enkele keren per week een paar uur naar de uitwonende ouder is beter. Als de verstandhouding tussen de exen het toelaat, kan vader bij de baby zijn in het huis van moeder. Overnachten op een andere plaats zonder moeder is niet altijd aan te bevelen. Als de baby huilt wanneer vader hem meeneemt, heeft dat soms meer te maken met angst voor de scheiding van moeder dan met weerstand tegen vader. Communicatie tussen de ouders is belangrijk.

April 2018: in verband met feedback van cliënten, professionals en onderzoekers is hier een passage verwijderd. Inhoud en formulering wordt meegenomen in de herziening van deze richtlijn (verwachte publicatie: najaar 2019).

Peuters en kleuters (van 2 tot 5 jaar) exploreren hun (kleine) wereld. Ze ontwikkelen hun taal en zijn bezig zindelijk te worden. Meestal kunnen zij wat langer dan een paar uur van de inwonende ouder weg. Maar ten minste wekelijks contact met de uitwonende ouder en duidelijke afspraken zijn aan te bevelen. Adviseer ouders bij slaapproblemen het overnachten bij de uitwonende ouder liever nog even uit te stellen. Laat hen ook attent zijn op terugval in gedrag. En raad de ouders aan hun kind zoveel mogelijk aandacht en liefde te geven.

RICHARD A. WARSHAK

Clinical Professor of Psychology

Richard Ades Warshak, American clinical and research psychologist, author.

Licensed clinical psychologist, Texas; certified health service provider, Texas.

Recipient New York State Board Regents scholarship, 1966-1970,

University Texas Health Science Center fellowship, 1974-1977,

Invitation to White House, President Clinton's Deputy Domestic Policy Advisor,

Washington, 1993; National Institute of Mental Health research grantee, 1981.

Consensus Report* van Richard A. Warshak uit 2014: ondersteund door **110 toponderzoekers** en andere experts

*Warshak, R.A. (2014). Social Science and Parenting Plans for Young Children: A Consensus Report. *Psychology, Public Policy, and Law*, 20 (1), 46-67.

De belangrijkste conclusies uit het 'Consensus Report' van Richard Warshak:

1. Over het algemeen ondersteunt het in Warshak's rapport besproken onderzoek **ouderschaps-plannen die het verblijf van kinderen in twee huizen wat betreft tijd meer in evenwicht brengen**. Baby's en zeer jonge kinderen ontwikkelen over het algemeen gehechtheidrelaties met beide ouders en onderzoek laat zien dat de langdurige afwezigheid van een ouder de veiligheid van de gehechtheid aan die ouder bedreigt/in gevaar brengt. **Om de kans te optimaliseren dat een kind een goede, veilige hechtingsrelatie heeft met beide ouders, moedigen we beide ouders aan om zoveel mogelijk tijd met hun kind door te brengen.**
2. Onderzoekresultaten naar **overnachten bij de vader thuis** ondersteunen de conclusie dat kinderen **jonger dan 4 jaar 's nachts beter bij beide ouders kunnen overnachten** dan iedere nacht bij één ouder in hetzelfde huis. Praktische overwegingen zijn hierbij ook stellig van belang. Denk bijvoorbeeld aan de volgende omgangsregeling: vader en kind mogen, 2 of 3 keer per week, een aantal perioden van 2-3 uur samen doorbrengen. Gaat dit op een ontspannen manier of levert het eerder stress op? Denk aan: het vastmaken van de baby in het kinderzitje en het in de auto laden van allerlei spullen, het rijden naar vaders huis, het kind uit het zitje halen en de spullen uitladen, het kind voeden en het, vervolgens, laten wennen aan de omgeving. Als het kind binnen 3 uur weer terug moet is er nauwelijks gelegenheid voor relaxte interactie. **Als het kind daarentegen bij de vader blijft slapen** is de onrustige spanning

die gepaard gaat met de noodzaak het kind weer snel terug te brengen afwezig, **wat de kwaliteit van en de tevredenheid met het contact tussen vader en kind ten goede komt.** Het kind gaat zich bij de vader 'thuis' voelen, een resultaat dat niet tot stand komt wanneer het kind steeds alleen maar korte perioden bij vader thuis is (nog afgezien van het steeds heen en weer rijden). **De fysieke ruimte waarin de vader-kind interacties plaatsvinden is niet alleen van invloed op het karakter en het type interacties maar ook op de identiteit van de vader als ouder en opvoeder** (in plaats van als een soort veredelde oppas). Als het kind bij vader blijft slapen krijgt de vader veel meer gelegenheid om een band met het kind te ontwikkelen (en in stand te houden), zoals het betrokken zijn bij 'gaan slapen/in bed leggen' rituelen en het troosten van het kind als het 's nachts wakker wordt.

3. Ouderschapsplannen die ouder-kind contacten **beperken tot bijv. maximaal 8 dagen per maand** met (soms) meer dan een week tijd tussen de contacten **vormen een belasting voor (de kwaliteit van) de ouder-kind band.** Dit soort regelingen ondermijnen de basis van de relatie. De meeste kinderen willen een hechtere band en meer contact met beide ouders. **Voor (zeer) jonge kinderen is dit extra van belang voor het leggen van een stevige basis voor de relatie met hun vader en het zich daar veilig in voelen.** In plaats van vaders te belemmeren in het tot stand brengen en versterken van die band zou de maatschappij vaders moeten aanmoedigen om op een meer productieve wijze direct betrokken te zijn in het leven van hun kind. Beleidsinstanties en programma's op het gebied van psychosociale hulp zouden zich **krachtig moeten beijveren om vaders en (jonge) kinderen te helpen om een hechte onderlinge band te smeden.**
4. Er is **geen enkel bewijs** dat de noodzaak of wenselijkheid van uitstel van regelmatige en frequente betrokkenheid (**inclusief het blijven slapen**) van (een van beide) ouders met hun baby's en peuters onderbouwt. **Integendeel! Juist het handhaven/in stand blijven van de gehechtheidsrelatie van het kind met beide ouders is de hoeksteen van ieder verantwoord ouderschapsplan.** De kans om dit te realiseren is het grootst wanneer de duur van scheidingen tussen kind en ouder gereduceerd wordt en elke ouder voldoende tijd krijgt om het kind te verzorgen en op te voeden. Op die manier leert de ouder **de individuele behoeften van het kind kennen en opvoedingsvaardigheden te ontwikkelen** die het best passen bij elke leeftijd, c.q. ontwikkelingsfase.

SARAH K. WESTPHAL

Promotie:

Kind na scheiding gebaat bij verblijfsco-ouderschap

Are the kids alright; Essays on postdivorce residence arrangements and childrens well-being

Het **psychologisch en sociaal welzijn** van kinderen die na een scheiding **afwisselend bij beide ouders wonen ligt hoger** dan dat van kinderen die bij één ouder wonen. 'Verblijfsco-ouderschap' is het beste voor een kind. Dat blijkt uit onderzoek waarop Sarah Westphal op 13 mei 2015 promoveert aan de Universiteit Utrecht.

Westphal onderzocht hoe verblijfsarrangementen na een scheiding de afgelopen vijftig jaar zijn veranderd, en wat de gevolgen van deze arrangementen zijn voor het welzijn van kinderen. Uit het onderzoek blijkt dat kinderen in 'verblijfsco-ouderschap', waarbij ze afwisselend bij beide ouders wonen, **minder psychologische problemen** hebben dan kinderen die alleen bij hun vader of moeder wonen.

Het onderzoek toont verder aan dat een conflictueuze relatie tussen gescheiden ouders slecht is voor het welzijn van het kind. Vaak wordt aangenomen dat kinderen in geval van verblijfsco-ouderschap in hogere mate worden blootgesteld aan conflicten. **Maar ook als er na de scheiding een conflictsituatie tussen ouders bestaat**, is het volgens Westphal **voor het welzijn van het kind beter** als het **afwisselend bij beide ouders woont**.

„Resultaten tonen aan dat kinderen in verblijfsco-ouderschap minder psychologische problemen hebben dan kinderen in moeder- of vaderverblijven. **In plaats van het gesuggereerde negatieve effect van het regelmatig wisselen tussen huishoudens, blijkt er dus een positieve relatie te bestaan tussen verblijfsco-ouderschap en het welzijn van kinderen.**

Met betrekking tot de leeftijd van de kinderen is er **geen bewijs** gevonden dat verblijfsco-ouderschap schadelijker zou zijn voor het welzijn van **jongere versus oudere kinderen**.

Conclusies

De **empirische bevindingen** binnen de hoofdstukken van dit proefschrift leiden tot vier generieke conclusies. Allereerst zijn over de tijd zorg- en opvoedingstaken binnen ouderschap na echtscheiding steeds meer **op gelijke voet verdeeld tussen moeders en vaders**. In overeenstemming met voorgaand onderzoek vindt dit proefschrift dat gedurende de laatste decennia **vaders een steeds grotere rol zijn gaan spelen in het leven van hun**

kinderen na een scheiding. Deze toename in contact met uitwonende vaders komt deels doordat vaders ook tijdens het huwelijk steeds meer zijn gaan **bijdragen aan zorg- en opvoedingstaken.** De groeiende sociale- en ook juridische aanmoediging richting de zorgzame kant van de vader heeft mogelijk bijgedragen aan deze beweging.

Ten tweede vindt dit proefschrift **geen bewijs dat verblijfsco-ouderschap negatieve gevolgen heeft voor het welzijn van kinderen na een scheiding.** In tegendeel, **resultaten laten juist een positief verband zien** tussen verblijfsco-ouderschap en zowel het psychologisch als het sociaal welzijn van kinderen na een scheiding. In vergelijking tot kinderen in moederverblijven hebben kinderen in verblijfsco-ouderschap een hoger psychologisch welzijn, nauwer contact met grootouders aan de kant van de vader, en een betere band met de vader na een scheiding. In vergelijking tot een verblijf bij de vader hebben kinderen in verblijfsco-ouderschap een hoger psychologisch welzijn, meer contact met grootouders aan de kant van de moeder, en een betere relatie met hun moeder na een scheiding. Met betrekking tot conflictsituaties tussen ouders blijkt verblijfsco-ouderschap beter voor het welzijn van kinderen in vergelijking tot moeder- of vaderverblijven. Juist binnen moeder of vaderverblijven blijkt conflict een grotere negatieve impact te hebben op het welzijn van kinderen. Concluderend stelt dit proefschrift dat verblijfsco-ouderschap mogelijk meer mogelijkheden biedt aan ouders om de negatieve gevolgen van conflictsituaties te compenseren.

Ten derde laat dit onderzoek zien dat de relatie tussen ouders na een scheiding een impact heeft op de uitkomsten voor het welzijn van kinderen binnen moeder-, vader-, en co-ouderschapsverblijven. In lijn der verwachtingen vindt dit proefschrift een sterk verband tussen de relatie tussen ouders na scheiding en het sociaal en psychologisch welzijn van kinderen: Een moeizame en conflictueuze relatie tussen de ex-partners heeft een negatieve impact op het welzijn van kinderen, waar frequent contact tussen ouders na een scheiding een positieve uitwerking heeft op het welzijn van kinderen. Bij het meenemen van de relatie tussen ouders in onze analyses namen verschillen in het welzijn van kinderen tussen verblijfsarrangementen af. Dit suggereert, dat verschillen in welzijn tussen verblijfsarrangementen deels verklaard kunnen worden door de relatie tussen ouders.

Ten slotte laat dit proefschrift zien dat ouders die kiezen voor co-ouderschap bepaalde karakteristieken genieten. Zo hebben ze meer sociaaleconomische hulpbronnen en minder conflicten met de ex-partner in vergelijking tot andere ouders. Deze positieve karakteristieken verklaren voor een groot deel het hogere niveau van welzijn voor kinderen in verblijfsco-ouderschap.”

Artikel Michael Lamb (2018)

- Zoals de gehechtheidstheorie voorspelt **maken overnachtingen het mogelijk de hechtingsrelatie met de 'uitwonende' ouder te versterken** (Pruett et al., 2004; Fabricius & Suh, 2017)
- Studies met zogeheten 'negatieve' effecten vertonen te veel gebreken voor valide conclusies

Artikel Kari Adamsons (2018)

- Sommige wetenschappers, professionals en beleidsmakers hebben het niet-significante verband tussen contact en het welbevinden van kinderen 'geframed' als een argument tegen co-ouderschap.
- Adamsons laat zien dat deze redenering onjuist is en waarom zowel de kwaliteit als de kwantiteit van de betrokkenheid van niet-residentiële vaders nodig zijn als je het welbevinden van kinderen wil bevorderen

RvdK – OUDERVERSTOTING/OUDEVERVREEMDING IS KINDERMISHANDELING



Bijeenkomst
Cliëntenraad_ voorkom

https://www.kinderbescherming.nl/actueel/nieuws/2019/05/16/bijeenkomst-landelijke-clientenraad-voorkomen-van-ouderverstoting-oudervervreemding?fbclid=IwAR26OMujgNtF1dRiPQazCLTQ-vRIsNC2pK83eCpCfeG_z0JvWELYBe-ymKk

Bijeenkomst Cliëntenraad: voorkomen van ouderverstoting
Nieuwsbericht | 16-05-2019 | 16:38

Op woensdagavond **15 mei 2019** kwam de Landelijke Cliëntenraad Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) bijeen in Utrecht. Het thema van de avond was het **‘voorkomen van ouderverstoting/oudervervreemding’**. Op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming waren er verschillende belangengroepen uitgenodigd.

Directeur Sascha Ruster onderschrijft het grote belang van het thema ‘voorkomen van ouderverstoting/oudervervreemding’. De RvdK vindt het belangrijk om met verschillende expertgroepen het gesprek te voeren. In dit gesprek werd onder andere het uitgangspunt **van blijvend contact tussen ouder en kind** benadrukt, naast de wens van **zo spoedig mogelijk contactherstel** als dat niet lukt en het belang van naleving van afspraken. Thema's die op basis van de ervaringen en expertise van de deelnemers met veel energie zijn besproken. **Onrechtmatig contactverlies van een kind met zijn ouder ziet de RvdK als een ernstige bedreiging voor de ontwikkeling van het kind**. Strijd tussen ouders zet een kind in een onmogelijke positie om te kiezen. Iedere situatie is anders en onderzoek, waarbij de belangen van het kind centraal staan, is noodzakelijk om eventuele **kindermishandeling** aan te tonen en tot maatwerk te komen in wat voor het kind in die situatie de beste interventie is.

Bij conflictscheidingen gaat het om zeer complexe situaties waar langdurig strijd is tussen de ouders. Wanneer de rechter een knoop moet doorhakken zijn er eigenlijk alleen verliezers. Het streven is het aantal strijdende ouders te verminderen. Hier zet de RvdK zich voor in, met gemeenten, rechtbank, hulpverlening, ervaringsdeskundigen. De RvdK benadrukt het belang van signaleren, onderkennen, tijdig de juiste hulp inzetten en het betrekken van het netwerk als preventief en ondersteunend middel. Het doel dat we gezamenlijk willen bereiken is het voorkomen van situaties waarin een kind opgroeit met strijdende ouders en **de kans het contact met één van hen te verliezen zo klein mogelijk te maken**.

